

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Бана Милосављевића 8
Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0) 51 / 211 286
Факс: +387 (0)51 / 211 312
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о обављеној ревизији
финансијских извјештаја
Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС
за период 01.01.-31.12.2002. године**

Број: РВ041-03

Бања Лука, 15. 09. 2003. године

Извјештај Главног ревизора

Извршили смо ревизију биланса стања Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС на дан 31.12.2002. године и биланса успјеха за 2002. годину. За финансијске извјештаје који су предмет ревизије одговоран је министар пољопривреде, шумарства и водопривреде РС и лица у Министарству овлашћена за управљање, располагање и употребу средстава. Наша одговорност је да на основу ревизије коју смо обавили изразимо мишљење да ли финансијски извјештаји одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године, те да ли је поштована важећа законска регулатива.

Ревизију смо извршили у складу са ИНТОСАИ ревизијским стандардима Координационог одбора институција за ревизију БиХ и Стандардима ревизије Републике Српске. Ови стандарди нам налажу да ревизију планирамо и извршимо на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе. Ревизија укључује испитивање доказа на бази провјере узорака, који поткрепљују износе објелодањене у финансијским извјештајима.

Ревизија такође, укључује оцјену примјењених рачуноводствених начела, као и ревизију усклађености пословања Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС, са важећом законском регулативом.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили, обезбеђује разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС је по претходном ревизорском извјештају отклонило дио неправилности, али и даље су недовољно успостављене рачуноводствене политике и политике интерне контроле (тачка 3.1).

Пописом имовине, потраживања, обавеза и извора средстава, са стањем на дан 31.12.2002. године, нису обухваћене краткорочне текуће обавезе у износу 283.938 КМ (тачка 3.3).

У билансу стања, краткорочна потраживања су прецијењена за 232.163 КМ, краткорочне текуће обавезе су потцијењене за 283.938 КМ, а финансијски и обрачунски односи са другим повезаним јединицама су такође прецијењени, за 232.163 КМ (тачка 3.5).

У току 2002. године, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС није вршило усаглашавање и контролу наплате датих кредита, аванса и позајмица.

Министарство у току 2002. године није извршило исправку вриједности краткорочних потраживања (тачка 3.5).

По нашем мишљењу, осим за ефекте које на финансијске извјештаје имају напред наведене констатације, финансијски извјештаји за 2002. годину, у свим осталим битним елементима дају истинит и објективан приказ финансијског стања и резултата пословања Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС.

Не изражавајући даље резерве у односу на дато мишљење, скрећемо пажњу на следећа питања:

- (1) Попис имовине, потраживања, обавеза и извора средстава са стањем на дан 31.12.2002. године, који је значајна основа за контролу пословања и израду годишњег обрачуна, није у потпуности проведен према прописаним правилима, нормама и стандардима,

(2) Министарство није вршило усаглашавање и контролу наплате датих кредита, аванса и позајмица.

Бања Лука, 29.09.2003. године

Главни ревизор
Чеко Бошко

САДРЖАЈ

1	УВОД	1
2	ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ	3
3	НАЛАЗ	3
3.1	Отклањање неправилности утврђених у претходном ревизорском извјештају.....	3
3.2	Рачуноводствени систем	4
3.3	Систем интерне контроле	6
3.4	Набавка робе, услуга и уступање радова	6
3.5	Биланс стања.....	7
3.6	Планирање и извршење буџета	9
4	ЗАКЉУЧЦИ	10
5	ПРЕПОРУКЕ	11

1 УВОД

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске (у даљем тексту: Министарство) је организовано и функционише у складу са одредбама Закона о министарствима ("Сл. гласник РС", број 3/97, 10/98, 18/99 и 70/02), а унутрашња организација Министарства одређена је Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста од 21.08.2001. године.

Осим наведених закона, функционисање и рад Министарства одређују и одредбе сљедећих закона:

- Закон о шумама ("Сл. гласник РС", број 13/94,21/94,8/96,10/97,23/98,18/99 43/02),
- Закон о водама ("Сл. гласник РС", број 10/98, 51/01),
- Закон о обезбјеђењу и усмјеравању средстава за подстицање развоја пољопривреде и села ("Сл. гласник РС", број 43/02),
- Закон о буџету РС("Сл. гласник РС", број 4/00),
- Закон о Трезору РС ("Сл.гласник РС", број 14/00),
- Закон о извршењу буџета РС у 2002.години("Сл.гласник РС", број 8/02),
- Закон о буџетском систему РС ("Сл.гласник РС", број 63/02),
- Одлука о усвајању буџета РС за 2002. годину ("Сл. Гласник РС", број 7/02),
- Одлука о усвајању ребаланса буџета РС за 2002. годину ("Сл. Гласник РС", број 82/02),
- Закон о рачуноводству ("Сл. гласник РС", број 18/99,62/02),
- Закон о поступку набавке роба, услуга и уступању радова ("Сл. гласник РС", број 20/01),
- Закон о облигационим односима ("Сл. лист СФРЈ", број 29/78,39/85,45/86,57/89) и "Сл. гласник РС", број 17/93 и 3/96),
- Правилник о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета Републике, општина и градова, буџетских фондова и јавних фондова ("Сл. гласник РС", број 3/00, 19/00 и 86/02),
- Правилник о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у РС ("Сл. гласник РС", број 21/00),
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем ("Сл. гласник РС", број 37/00),
- Упутство о форми, садржају и начину попуњавања образаца за трезорско пословање буџетских корисника ("Сл. гласник РС", број 69/01, 15/02),
- Упутство о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2002. годину ("Сл. гласник РС", број 86/02),
- Упутство о финансијском извјештавању за годишњи обрачун корисника буџета РС број 04-09-1252/03 од 18.04.2003. године
- Општи колективни уговор ("Сл. гласник РС", број 13/98),

- Посебни колективни уговор запослених у органима државне управе ("Сл. гласник РС", број 16/98, 37/01),
- Правилник о подстицајима биљној производњи ("Сл. гласник РС", број 67/02) и
- Рачуноводствени стандарди Републике Српске (Савез рачуновођа и ревизора РС, I и II књига, Бања Лука, 1999. године)

Министарство врши управне и друге стручне послове одређене чланом 12. Закона о министарствима ("Сл. гласник РС", број 70/02), и то: «Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде врши управне и друге стручне послове који се односе на: заштиту и коришћење пољопривредног земљишта; заштиту пољопривредног биља и производа од узрочника болести, штеточина и корова; производњу и промет сјемена и садног материјала, приозводњу и унапређење сточарства; ветеринарску дјелатност; здравствену заштиту животиња; контролу хигијенске исправности и квалитета сировина и производа животињског поријекла до момента стављања у промет, сточне хране, воде за напајање животиња; унапређивање производње у шумарству, узгој, заштиту, уређивање и унапређивање шума, стање дрвног фонда; експлоатацију шума; пошумљавање деградираних и изданичких шума, голети и крша; комуникацију у шумама; ловство и ловну привреду; интегрално управљање амбијенталним водама; припремање и доношење планова и основа; биланс вода; спровођење заштите од штетног дејства вода; одређивање услова и издавање дозвола за захватање и коришћење вода; спровођење и организовање контроле квалитета вода; предузимање мјера за обезбјеђење вода за потребе водоснабјевања становништва и индустрије; хидромелиорације; функционисање републичког хидрометеоролошког завода и противградне заштите Републике Српске; инспекцијски надзор у области пољопривреде и ветеринарства, шумарства, ловства и водопривреде; пружање информација путем медија и других видова информисања о свом раду и врши друге послове у складу са законом и другим прописима Републике Српске и Босне и Херцеговине».

У 2002. години, Министарство је финансијско пословање једним дијелом обављало путем Јединственог рачуна Трезора (ЈРТ), а другим дијелом путем жиро-рачуна Фонда "Партнер", број 562-003-00002641-88 отвореног код Развојне банке АД филијала Бијељина и девизног рачуна Фонда Партнер код исте банке, партија број 54100-179616003.

Одговорност Министарства је да испуни своје законске обавезе на ефикасан начин и у сагласности са позитивним законским прописима. Министарство је такође одговорно за податке о финансијским трансакцијама које се уносе у Главну књигу Трезора, а самим тим и за податке исказане у финансијским извјештајима.

Наша одговорност је да на основу извршене ревизије, а у складу са општеприхваћеним ревизијским стандардима, извршимо ревизију финансијских извјештаја у Министарству и изразимо мишљење да ли су финансијски извјештаји састављени и објелодањени у складу са важећом законском регулативом и да ли у разумној мјери одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године, те да ли се пословање обављало у складу са важећом законском регулативом.

Ревизија је обављена уз примјену адекватних ревизијских метода у времену од 15.07.2003. године до 15.09.2003. године.

2 ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је планирана и извршена на основу члана 14. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске («Сл. гласник РС», број 18/99 и 39/03). Ревизију смо планирали и извршили у складу са ИНТОСАИ ревизијским стандардима Координационог одбора институција за ревизију Босне и Херцеговине («Сл.гласник РС», број 20/01). ИНТОСАИ ревизијски стандарди налажу нам да планирамо и извршавамо ревизију на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји и пословање не садрже материјално значајне грешке и да је пословање усклађено са законима и другим прописима. Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорака и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке неће бити откривене.

Предмет ревизије је ревизија финансијских извјештаја Министарства за 2002. годину и усклађеност пословања Министарства са важећом законском регулативом.

Циљ ревизије је да се утврди да ли подаци исказани у финансијским извјештајима одражавају стање извршења буџета у Министарству, да ли су финансијски извјештаји састављени и објелодањени у складу са прописаном законском регулативом, да ли одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године, односно да ли садрже материјално значајне грешке и да ли је Министарство своје пословање у 2002. години обављало у складу са важећом законском регулативом.

Обим ревизије обухвата организацију и функционисање рачуноводства и интерне контроле, процеса финансијског извјештавања и општу примјену рачуноводствених стандарда и рачуноводствених начела, извршење буџета у Министарству за 2002. годину, које подразумева утврђивање расхода извршених у фискалној години, утврђивање усклађености и документованости обављених финансијских трансакција, стање имовине и средстава, обавеза и извора средстава на дан 31. 12. 2002. године. Ревизија није обухватила пословање Јединице за координацију пољопривредних пројеката Републике Српске.

Министарство је у законом прописаном року доставило примједбе на Извјештај о обављеној ревизији финансијских извјештаја за 2002. годину. Достављене примједбе, Главни ревизор је размотрио и с обзиром да оне представљају објашњења које је особље ревизије разматрало приликом вршења ревизије и имало на уму при изради прелиминарног ревизорског извјештаја, Главни ревизор их не прихвата.

3 НАЛАЗ

3.1 Отклањање неправилности утврђених у претходном ревизорском извјештају

Ревизијом финансијских извјештаја за 2001. годину, утврђене су и исказане одређене неправилности.

У поступку ревизије за 2002. годину, утврђено је да је Министарство отклонило дио неправилности, **али и даље нису отклоњени недостаци у домену доношења и усвајања рачуноводствених политика и политика интерне контроле** (који у великој мјери зависе од доношења и усвајања нормативних аката и политика на нивоу Министарства финансија - Трезора).

Министарство је прибавило књиговодствену документацију о примљеним и датим кредитима и донацијама и исте укњижило у своје билансе, **али нису предузете препоручене и законом предвиђене мјере за усаглашавање и поврат датих кредита и позајмица.**

Као и раније, тако и у 2002. години, није у потпуности дефинисан и успостављен систем интерне контроле, **али напомињемо чињеницу да је до дана ревизије Министарство направило напредак у успостављању интерних контролних поступака доношењем Рјешења министра о формирању интерне контроле и Правилника о интерним контролним поступцима.**

У 2002. години буџетска инспекција је извршила контролу материјално финансијског пословања Министарства и према Записнику о материјално финансијском пословању број: 04–3595/09 од 25.06.2002. године, констатовала је одређене неправилности у раду.

3.2 Рачуноводствени систем

Рачуноводствени систем Министарства је дио укупног рачуноводственог система Буџета Републике Српске, односно Трезора Републике Српске. Главна књига Министарства као основна рачуноводствена књига је дио главне књиге Трезора. Министарство има приступ систему главне књиге Трезора директном конекцијом.

Министарство је организовало рачуноводствени систем и израду финансијских извјештаја, на основу одредби Закона о рачуноводству, Закона о буџетском систему Републике Српске, Закон о Трезору, Правилника о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета Републике, градова и општина, буџетских фондова и ванбуџетских фондова, Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у РС, Упутства о изради годишњег обрачуна буџета за 2002. годину и рачуноводствених стандарда Републике Српске.

Финансијски извјештаји Министарства за 2002. годину састављени на основу података из Главне књиге Трезора нису потпуни. Подаци у билансу стања и билансу успјеха нису презентовани у сагласности према прописаним обрасцима из Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета РС и Рачуноводственом стандарду РС 1. У билансу стања нема равнотеже између активе и пасиве, а у билансу успјеха нема података о приходима. Тако исказане билансне позиције губе основна квалитативна обиљежја: упоредивост, поузданост и разумљивост.

Са стањем на дан 31.12.2002. године, Министарство је извршило редовни - годишњи попис, који представља основу за процјењивање билансних позиција. **Пошто претходно није извршило усаглашавање потраживања за дате кредите и**

позајмице са дужницима и обавеза са повјериоцима, алтернативним поступцима – конфирмацијом салда, могли смо стећи довољна увјеравања о неусклађености провјерених ставки.

Код набавке основних средстава изостају паралелна књижења на контима класе сталних средстава, извора сталних средстава и меморандумске евиденције.

По изводу о извршеној ПОМК-2 од 26.04.2002.године, обавеза према НИРС Рафинерија нафте Српски Брод, компензована је у износу од 232.163 КМ. Због неисправног књижења те компензације, она и даље остаје као обавеза. Са Јединственог рачуна Трезора, Министарство је 10. 01. 2003. године, поново уплатило исту обавезу. Међутим, за 2002. годину, Министарство ту уплату, у билансу приказује као потраживање, иако иста није евидентирана у извјештају централне пописне комисије.

Ревизија је мишљења да Министарство није успоставило адекватне рачуноводствене политике, односно правила, процедуре и поступке примјене усвојених рачуноводствених стандарда и рачуноводствених начела, а то се одражава кроз:

- **рачуноводствено необухватање и неправилно обухватање одређених пословних догађаја и**
- **недефинисаност организационе структуре и неодређеност надлежности и одговорности у раду Фонда Партнер.**

Одлуком о оснивању Фонда Партнер, Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству и Наредбом о начину трезорског пословања за средства текућих грантова Министарства, **није створена основа за одвојено посматрање и одвојено извјештавање Министарства и Фонда Партнер.**

Министарство финансија је донијело Наредбу о начину трезорског пословања за средства текућих грантова Министарства, број: 04-09-2365/02 од 19.08.2002. године, коју **Министарство није извршило.**

Састављање посебних извјештаја за Министарство и за Фонд Партнер, довело је до неправилног финансијског извјештавања, а за ревизију, рачуноводствени систем учинило непоузданим.

Пошто је Рјешење министра бр. 01-33-4825/02 од 30.09.2002. године, о посебном вођењу главне књиге издвојеног рачуна и диобном билансу Министарства и Фонда "Партнер", у супротности са одредбама члана 8. Закона о Трезору, члана 2. и 3. Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у РС и Упутства о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2002. годину, ревизија је мишљења да Министарство за 2002. годину, треба да састави један финансијски извјештај, а постојеће финансијске извјештаје, треба интерно ретирати.

3.3 Систем интерне контроле

У поступку ревизије установљено је да Министарство није успоставило правила интерне контроле, односно упутства, процедуре и поступке непосредних извршилаца, наредбодаваца и рачунополагача у управљању, располагању, трошењу и контроли трошења буџетских средстава, па је због тога дошло до пропуста који се огледају у:

- бескаматном одобравању краткорочних позајмица - новчаних и робних (гориво и минерална ђубрива) и не предузимању мјера за наплату или отпис истих,
- не вршењу сравњења и контроле наплате са пословним банкама (пошто је наплата дугорочних пласмана уговорима пренијета на пословне банке),
- непотпуном процесу пописа имовине, потраживања, обавеза и извора средстава, са стањем на дан 31. 12. 2002. године.

У процесу ревизије уочена су одступања у потраживању од буџета РС за 232.163 КМ. По попису, наведено потраживање није евидентирано, а у финансијским извјештајима и пробном билансу јесте. За тај исти износ су неправилно пописане обавезе Министарства.

Ревизијом је утврђено да краткорочне обавезе у износу 283.938 КМ за 2002. годину, нису пописане ни прокњижене, али су накнадно пријављене за ПОМК – 2, као обавезе настале до 31.12.2002. године.

Пошто се извјештај пописне комисије и књиговодствено стање разликује, ревизија је мишљења да обављени попис није у функцији израде финансијских извјештаја. Скрећемо пажњу да поступак пописа имовине, потраживања, обавеза и извора средстава са стањем на дан 31. 12. 2002. године, предвиђен одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем, није извршен у потпуности.

Посебно скрећемо пажњу на коришћење датих кредита. Пошто су кредити дати на револвинг основи, обавеза Министарства је била да у циљу стимулације и повећања пољопривредне производње у Републици Српској, обезбједи услове за већи број корисника кредита.

3.4 Набавка робе, услуга и уступање радова

У току 2002. године, Министарство је вршило набавке робе и услуга.

Ревизијом правилности примјене Закона о поступку набавке робе, услуга и уступању радова ("Сл. гласник РС", број 20/01), утврђено је да је Министарство примјењивало категорију ограниченог надметања - директне

погодбе, али није прибављало претходну сагласност Министарства финансија, што је у супротности са чланом 39. став 2. наведеног закона.

3.5 Биланс стања

Приликом израде финансијских извјештаја за 2002. годину, Министарство је саставило биланс стања који није уравнотежен, а за Фонд "Партнер", актива и пасива су уравнотежени. Пошто је о изради финансијских извјештаја, у дијелу 3.2, ревизија изразила своје мишљење, све износе у овом извјештају треба посматрати збирно.

Актива је исказана у укупном износу 46.316.955 КМ, а пасива у укупном износу 47.553.917 КМ.

Неотписана вриједност сталних средстава у износу 205.483 КМ, није усклађена са изворима средстава у износу од 3.583.710 КМ. **Ревизијом је утврђено да су наведена одступања настала због непотпуних кореспондирајућих књижења у вези са набавком средстава и непровођења закључака и препорука из претходног ревизорског извјештаја, везаних за изражену резерву према исказаном износу нераспоређеног вишка прихода.**

А) Актива

Актива биланса стања је исказана у износу 46.316.955 КМ, а састоји се од новчаних средстава у износу 568.374 КМ, краткорочних потраживања у износу 420.062 КМ, краткорочних пласмана у износу 11.236.066 КМ, финансијских и обрачунских односа са повезаним јединицама у износу 214 КМ, неотписане вриједности сталних средстава у износу 205.483 КМ и дугорочних пласмана у износу 33.886.756 КМ.

Новчана средства исказана у износу 568.374 КМ, представљају на дан 31. 12. 2002. године, збир средстава: жиро рачуна 142.913 КМ, девизног рачуна 217.493 Евра, што по званичном курсу предстаља 425.379 КМ и средстава у благајни 80 КМ.

Каткорочна потраживања исказана у износу 420.062 КМ односе се на: потраживања по основу датих аванса (33 "Ратко Перић" Прибој у износу 100.000 КМ, дијела аванса ПИК "Младен Стојановић" Нова Топола у износу 86.973 КМ и аванса "Ланакo компани" Бања Лука у износу 153 КМ), потраживања од радника у износу 773 КМ и потраживања од Буџета РС у износу 232.163 КМ.

Неотписана вриједност сталних средстава је исказана у износу 205.483 КМ.

Краткорочни пласмани исказани су у износу 11.236.066 КМ, а састоје се од краткорочних пласмана из ранијих година у износу 6.999.086 КМ и краткорочних пласмана из 2002. године у износу 4.236.980 КМ.

Дугорочни пласмани се односе на дате дугорочне кредите и исказани су у износу 33.886.756 КМ (дугорочни пласмани се односе на раније године, али су тек по препоруци из претходног ревизорског извјештаја, укњижени у 2002. години).

Ревизијом је утврђено да је неправилно књижена посебна обавезна мултилатерална компензација (ПОМК-2), што није у складу са одредбама поглавља 3. Упутства о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2002. годину, ("Сл. гласник РС", број 86/02) и да је књижен пословни догађај након датума биланса стања. **Због тога је Министарство погрешно исказало краткорочна потраживања у износу 232.163 КМ, из чега произилази да су она прецењена, а актива увећана за 232.163 КМ.**

Пошто је за одобрене авансе, краткорочне новчане и робне пласмане и позајмице, истекао рок наплате више мјесеци, а за неке и више година, Министарство није усагласило салда, није извршило исправку вриједности или предузело одговарајуће мјере за наплату путем суда.

Иако је пласман и наплата дугорочних кредита уговорена са пословним банкама, Министарство нема потпуне евиденције о наплати истих, не врши сравањење и контролу уговорених обавеза које су преузеле пословне банке.

Из наведених разлога, према износима на билансној позицији краткорочна потраживања, краткорочни пласмани и дугорочни пласмани, ревизија изражава резерву.

Б) Пасива

Пасива биланса стања исказана је у износу 47.553.917 КМ, а састоји се од краткорочних обавеза и разграничења у укупном износу 4.133.092 КМ, осталих дугорочних обавеза у износу 173.415 КМ, дугорочних разграничења у износу 34.950.108 КМ и извора средстава у износу 8.297.302 КМ (извори средстава 3.583.710 КМ и вишка прихода 4.713.592 КМ).

Краткорочне обавезе и разграничења у износу 4.133.092 КМ, односе се на: краткорочне текуће обавезе у износу 84.402 КМ, обавезе према радницима у износу 127.730 КМ, финансијских и обрачунских односа са повезаним јединицама у износу 1.146.089 КМ и краткорочних разграничења у износу 2.774.871 КМ.

Ревизијом је утврђено да краткорочне текуће обавезе из 2002. године, нису ни пописане и мање су исказане за износ 283.938 КМ, а финансијски и обрачунски односи са другим повезаним јединицама више исказани за износ 232.163 КМ (тачка 3.3).

Краткорочна разграничења у износу 2.682.487 КМ, треба утврдити, правилно третирати и по потреби исправно класификовати.

Остале дугорочне обавезе исказане у износу од 173.415 КМ односе се на дугорочне обавезе из ПХАРЕ програма за развој свињарства у износу 173.415 КМ.

Дугорочна разграничења исказана у износу 34.950.108 КМ представљају разграничења по основу дугорочних пласмана одобрених путем Фонда "Партнер" у ранијим годинама.

Извори средстава исказани у износу од 8.297.302 КМ (извори у износу 3.583.710 КМ и нераспоређеног вишка прихода у износу 4.713.592 КМ).

Пошто Министарство није вршило исправку вриједности застарјелих потраживања, према исказаном нераспоређеном вишку прихода у износу 4.713.592 КМ, ревизија изражава резерву.

3.6 Планирање и извршење буџета

Одлуком о буџету РС за 2002. годину ("Сл. гласник РС", број 7/02), усвојени су укупни расходи Министарства у износу 22.813.600 КМ. Усвајањем Одлуке о ребалансу буџета РС за 2002. годину, усвојени су расходи Министарства у износу 23.059.080 КМ. Одлуком о прерасподјели средстава између буџетских корисника («Сл. гласник РС» бр. 5/03), Министарству су умањена средства у износу 64.392,78 КМ.

Дакле, по извршеној реалокацији средстава, Министарству су одређени укупни расходи од 22.994.687 КМ.

Ревизијом су утврђени укупни расходи које је Министарство остварило у току 2002. године, који у поређењу са ребалансом изгледају овако:

Буџетска ставка	Ребаланс буџета	Ребаланс -реалок.	Извршење	Инд. (4/2)	Разлика (4-2)	Разл. (4-3)	Инд 4/3
1	2	3	4	5	6	7	8
бр.плате и нак.	1.202.100	1.127.570	1.127.570	94	-74.530	0	100
накн. тр. запос.	308.400	297.070	297.018	96	-11.382	- 52	100
путни трошкови	177.300	171.000	170.762	96	-6.538	- 238	99
трошк. енергије	10.900	11.900	11.821	108	921	-79	99
тр.комун.услуга	119.800	137.293	137.310	115	17.510	17	100
набав. материј.	66.100	61.876	61.876	94	-4.224	0	100
тр. усл.превоза	97.100	102.100	101.151	104	4.051	-949	99
закуп им.и опр.	14.600	14.600	11.735	80	-2.865	-2.865	80
тр.текућ.одрж.	61.900	64.350	63.624	103	1.724	-726	99
тр.ос.и бк.усл.	21.600	14.546	23.445	109	1.845	8.899	161
уговоре. услуге	63.800	64.600	64.603	101	803	3	100
субве.јав.пред.	19.150.000	8.365.664	8.078.754	42	-11.071.246	-286.910	97
грантови у инос	717.200	717.200	717.200	100	0	0	100
текући грантов	0	11.784.336	11.784.336		11.784.336	0	100
набавк опреме	20.000	18.428	18.428	92	-1.572	0	100
средст за обав. претх. периода	1.028.281	42.154	0		-1.028.281	- 42.154	
С В Е Г А :	23.059.081	22.994.687	22.669.633	98	-389.448	- 325.054	99

На име трошкова осигурања, банкарских услуга и услуга платног промета умјесто ребалансом предвиђених 14.546 КМ, Министарство је у току 2002. године утрошило 23.445 КМ, тј. 8.899 КМ више. Наведено прекорачење не представља материјално значајну ставку у односу на укупне расходе Министарства за 2002. годину.

Све остале расходе за 2002. годину, Министарство је извршило у оквиру одобреног буџета.

Ревизијом је утврђено да су све реалокације средстава, извршене са одобрењем Трезора, али без одлуке Владе РС, чиме је прекршен члан 8. став 3. Закона о извршењу буџета РС за 2002. годину ("Сл. гласник" бр. 8/02).

4 ЗАКЉУЧЦИ

Из проведених ревизијских активности произилазе следећи закључци:

1. Министарство није у потпуности успоставило рачуноводствене политике и политике интерне контроле, због чега не постоје претпоставке за потпуну примјену рачуноводствених начела и усвојених рачуноводствених стандарда, као основе за намјенско и рационално управљање буџетским средствима. Одсуство примјене општих рачуноводствених начела, усвојених рачуноводствених стандарда и система интерне контроле, посебно је изражено у домену усаглашавања, наплате и приказивања вриједности краткорочних и дугорочних потраживања, пласмана и обавеза, као и при попису имовине, потраживања, обавеза и извора средстава, гдје се појављују неправилности, недостаци и неусаглашености података,
2. Министарство није дефинисало структуру, надлежност и одговорност за рад Фонда "Партнер",
3. Министарство није извршило Наредбу о начину трезорског пословања за средства текућих грантова Министарства, коју је донијело Министарство финансија, бр:04-09-2365/02, од 19.08.2002. године,
4. Рјешење министра пољопривреде, шумарства и водопривреде о посебном вођењу главне књиге издвојеног рачуна је неосновано, направљени диобни биланс између Министарства и Фонда "Партнер" непотребан, а подаци у финансијском извјештају Министарства не садрже податке из финансијског извјештаја Фонда "Партнер",
5. Министарство је бескаматно одобравало финансијске и робне позајмице, није предузело потребне мјере за наплату или отпис истих и није оправдало унапријед плаћене авансе,
6. Министарство није пратило и контролисало наплату по основу датих дугорочних кредита, нити је по тој основи, усаглашавало салда са пословним банкама,
7. Попис имовине, потраживања, обавеза и извора средстава са стањем на дан 31.12.2002. године, није извршен у потпуности према одредбама Закона о

- рачуноводству, Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, суштински није у функцији контроле и не представља потпуну и тачну основу за састављање финансијских извјештаја за 2002. годину,
8. Извршене набавке путем ограниченог надметања току у 2002. године, проведене су без претходне сагласности Министарства финансија, што није у складу са одредбама Закона о поступку набавке робе, услуга и уступању радова,
 9. Због ранијих пропуста у књижењу, дошло је до неравнотеже између неотписане вриједности сталних средстава и извора сталних средстава,
 10. У билансу стања, актива је прецијењена за 232.163 КМ, пасива је прецијењена за 232.163 КМ на име Финансијских и обрачунских односа са другим повезаним јединицама и потцијењена на име мање исказаних краткорочних текућих обавеза у износу 283.938 КМ, чиме је нарушено начело настанка догађаја и његове свеобухватности (потпуности),
 11. Министарство није извршило исправку вриједности застарјелих потраживања, и исту књижило на расходе, што је супротно одредбама Правилника о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета републике, градова и општина, буџетских фондова и јавних фондова, што има утицаја на исказани Нераспоређени вишак прихода за 2002. годину,
 12. Значајне промјене у структури буџета на крају буџетске године, реалокацијом буџетских ставки, показује да буџет Министарства није довољно планиран, а реалокацијама, које су извршене супротно одредбама члана 8. став 3. Закона о извршењу буџета, умањује се смисао и суштина ребаланса буџета.

5 ПРЕПОРУКЕ

Према утврђеним закључцима који су проистекли из извршених ревизијских активности, руководству Министарства се препоручује:

Да дефинише и успостави рачуноводствене политике и политике интерне контроле, да створи претпоставке за потпуну примјену рачуноводствених начела и рачуноводствених стандарда,

Да своје рачуноводствене и друге помоћне евиденције усагласи са пословним банкама и другим лицима,

Да проведе Наредбу о начину трезорског пословања за средства текућих грантова Министарства, коју је донијело Министарство финансија, дефинише надлежност и одговорност у раду Фонда "Партнер" и састави потпун и објективан финансијски извјештај,

Да попис имовине, потраживања, обавеза и извора средстава изврши у потпуности, према одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем,

Да финансијско извјештавање обавља према одредбама Закона о буџетском систему РС, Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у РС и усвојеним рачуноводственим стандардима,

Да у потпуности поштује одредбе Закона о поступку набавке робе, услуга и уступања радова,

Да при изради буџетског захтјева, посвети већу пажњу планирању и процјењивању сваке буџетске ставке, поштује буџетска ограничења, а захтјеве за реалокацију средстава проведе према одредбама Закона о извршењу буџета РС,

Да евидентирање и класификовање пословних промјена обавља према одредбама Правилника о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета републике, градова и општина, буџетских фондова и јавних фондова у складу са усвојеним рачуноводственим стандардима.